

міській політиці. Такі «інститути міст» вже успішно функціонують в Києві, Вінниці, Івано-Франківську, Дрогобичі, Львові, Рівному, Харкові та інших містах.

Таким чином, з огляду на фундаментальну модель IBM, ключовими цифровими технологіями розумного міста можна назвати Інтернет речей, мобільність, соціальні мережі, хмарні обчислення, великі дані, когнітивна аналітика. Підтримка розвитку цих цифрових технологій буде сприяти успіху в здійсненні ініціативи розвитку розумного міста.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ЗАГРОЗИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Куш А.В.

Науковий керівник – Коюда О.П., канд. екон. наук, доцент

На сьогодні, коли підприємства функціонують у мінливому та невизначеному зовнішньому середовищі, все більшій актуальності набуває дослідження процесу формування та забезпечення економічної безпеки підприємства. Крім цього, здатність підприємства реагувати на потенціальні загрози, забезпечувати стабільний рівень своєї діяльності та сформувати власну економічну безпеку, дає змогу забезпечити стабільний рівень національної економічної безпеки та стабільне економічне зростання країни загалом.

Під економічною безпекою підприємства слід розуміти стан ефективного використання його ресурсів та існуючих ринкових можливостей, що дозволить подолати внутрішні і зовнішні загрози і забезпечити його тривале виживання та сталий розвиток на ринку.

Головною метою економічної безпеки підприємства є забезпечення сталого і максимально ефективного його функціонування на даному етапі та забезпечення зростання в майбутньому.

В сфері економіки загрози мають комплексний характер і обумовлені наступним: скороченням внутрішнього валового продукту; зниженням інвестиційної та інноваційної активності; зниженням науково-технічного потенціалу; розбалансування банківської системи; зростанням зовнішнього і внутрішнього державного боргу; тенденцією до переваги в експорті – паливно-сировинної та енергетичної складових, а в імпорті – предметів першої необхідності.

Це означає, що економічна безпека піддається впливу різних чинників, а саме економічних, геополітичних, соціальних, екологічних та інших факторів. За ознакою виникнення загрози діляться на зовнішні і внутрішні. Зовнішні загрози економічній безпеці підприємства не

залежать від діяльності самого підприємства, вони виникають за його межами.

До зовнішніх загроз економічній безпеці підприємства відносять: кардинальна зміна політичної ситуації; макроекономічна криза; зміна законодавства, що впливає на умови господарської діяльності; недобросовісна конкуренція; промислово-економічне шпигунство і несанкціонований доступ конкурентів до конфіденційної інформації, що становить комерційну таємницю; надзвичайні ситуації природного і технічного характеру.

При цьому під зовнішньою складовою економічної безпеки розуміється здатність підприємства організовувати взаємини з зовнішнім середовищем таким чином, щоб максимально забезпечити свою економічну безпеку.

Внутрішні загрози економічній безпеці підприємства пов'язані з господарською діяльністю підприємства, кваліфікації його персоналу. Такі загрози обумовлені процесами, які виникають в ході виробництва і реалізації продукції і можуть впливати на результати господарської діяльності. До них відносяться: порушення режиму збереження конфіденційної інформації; підрив ділового іміджу та репутації в бізнесі; недотримання технології; конфліктні ситуації з конкурентами, контролюючими правоохоронними органами; істотні помилки, як в тактичному, так і в стратегічному плануванні, пов'язані, перш за все, з вибором мети, невірною оцінкою можливостей підприємства; кримінальні дії персоналу: від елементарного злочинства до продажу комерційної інформації конкурентам.

Слід зазначити, що внутрішні і зовнішні загрози економічній безпеці тісно пов'язані між собою. Важливим є те, що внутрішня складова економічної безпеки має першочергове значення, а значить значною мірою визначає і зовнішню складову.

На сьогоднішній день, головними проблемами підприємств у сфері економічної безпеки є: неконтрольована приватизація, банкрутство підприємств, які не витримують ринкової, зокрема й недобросовісної конкуренції, неефективна кадрова політика, брак прозорої податкової системи.

Тому для забезпечення економічної безпеки українських підприємств необхідною умовою є легітимність усіх видів діяльності, використання системного підходу та відповідне ресурсне забезпечення. При чому забезпечення економічної безпеки підприємства має відбуватися на оперативному та стратегічному рівнях. Для забезпечення економічної безпеки важливим фактором є врахування розміщення підприємства, наявні природні ресурси, трудовий потенціал, освітньо-

кваліфікаційний рівень працівників підприємства, рівень забезпечення населення.

Таким чином, система забезпечення економічної безпеки підприємства являє собою єдиний організаційно-технічний комплекс. Адже саме завдяки достатньому рівню економічної безпеки можна не лише забезпечити достатній рівень економічної безпеки, а й покращити своє ринкове становище, збільшити рівень прибутковості та конкурентоспроможності і сформувати сприятливі умови для ефективного функціонування підприємства на подальшу перспективу.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Попенко О.В.

Науковий керівник – Коюда О.П., канд. екон. наук, доцент

Перехід до ринкових стосунків вимагає глибоких зрушень в економіці, яка є вирішальною сферою людської діяльності. Необхідно здійснити крутий поворот до інтенсифікації виробництва, переорієнтувати кожне підприємство, організацію, фірму на повне і першочергове використання якісних чинників економічного зростання. Має бути забезпечений перехід до економіки вищої організації і ефективності з усебічно розвиненими продуктивними силами і виробничими стосунками, добре відлагодженим господарським механізмом. Значною мірою необхідні умови для цього створює ринкова економіка. На сьогоднішній день дуже важливо знайти дійові напрямки підвищення ефективності функціонування підприємств.

Проблема підвищення ефективності діяльності підприємства є об'єктивною необхідністю у будь-якій суспільно-економічній формації, особливо її роль підвищується в умовах ринкової економіки. За останнє десятиліття істотно змінилися чинники, у тому числі економічні і технічні, які впливають на фінансові результати діяльності підприємств. Саме тому комплексне вирішення проблеми пошуку можливих шляхів підвищення ефективності роботи підприємств є складним, але водночас надзвичайно актуальним завданням.

Проблема підвищення ефективності виробництва полягає в забезпеченні максимально можливого результату на кожную одиницю затрачених трудових, матеріальних, фінансових та інших ресурсів. Тому критерієм ефективності виробництва в макроекономічному масштабі є зростання продуктивності суспільної праці. Кількісне вираження цього критерію відображається через систему показників економічної ефективності виробництва.